

P R E S S M E D D E L A N D E

1998-11-05

Förbundsordförande Margot Wikström, 070-539 48 55

Direktör Gunnar Wetterberg, 08-772 46 39, 070-689 11 22

T.f. sektionschef Helena Milton, 08-772 42 12, 070-320 93 03

Fortsatt små marginaler i kommunernas ekonomi

De höjda statsbidragen har väckt förväntningar på att kommunerna ska öka personaltätheten inom skolan, barn- och äldreomsorgen. Samtidigt ska kommunerna klara av balanskravet år 2000. Har kommunerna möjlighet till både och eller bara det ena? Frågorna tas upp i rapporten "Kommunernas ekonomiska läge november 1998" som presenterats av Kommunförbundet.

– Läget är mycket olika för olika kommuner. Generellt finns endast ett marginellt utrymme för att nyanställa personal om balanskravet också ska uppfyllas från och med år 2000, säger Margot Wikström, ordförande i Kommunförbundet.

Det verksamhetsutrymme som återstår efter att kommunerna uppnår balans motsvarar cirka 8 000 sysselsatta för åren 1998–2001. Att ökningen inte är större förklaras främst av att resultatet för år 1997 är svagt – minus fem miljarder kronor.

Om man utgår från enskilda kommuners resultat för 1997 och gör en schablonmässig framräkning till år 2000 med oförändrad verksamhet, visar det sig att 82 kommuner inte klarar balanskravet.

– Det finns flera förklaringar till den svaga utvecklingen. Kommunernas ekonomi påverkas av en rad faktorer utanför kommunernas kontroll som samhällsekonomi, sysselsättning, demografi och inte minst statliga beslut. Dessutom har skatteintäkterna urholkats på grund av systemet med bruttolöneavdrag för hemdatorer samt egenavgifterna, säger Margot Wikström.

– Egenavgifterna utgör nu 6,95 procent av lön med mera varav kommunerna inte är kompenserade för 4 procent. Detta är en besparing som Kommunförbundet godtagit för att hjälpa till med saneringen av statens finanser. Varje procentenhet motsvarar med dagens löneläge 1,7 miljarder kronor i förlorade skatteintäkter för kommunerna som istället kunde gå till viktig kommunal verksamhet, säger Margot Wikström.

– Vidare är kostnaderna för socialbidrag fortsatt höga för många kommuner eftersom bidraget tenderar att bli ett komplement till det allmänna socialförsäkringssystemet istället för ett temporärt bidrag, säger Margot Wikström.

Pressekreterare Ola Panzar Karlsson, tfn 08-772 45 39, mobil 070-587 45 39

Besöksadress Hornsgatan 15, 118 82 STOCKHOLM

tfn 08-772 41 00, tfx 08-641 77 98, Internet sk@svekom.se

Det långvariga bidragstagandet har nästan tredubblats under 90-talet och ökat med 4,6 miljarder i fasta priser. Den fjärdedel av hushållen som är långvarigt bidragsberoende står för nära 60 procent av kostnaderna.

Ytterligare ett exempel som tär på den kommunala ekonomin är systemet med den kommunala mervärdeskatten som ger stora omfördelningseffekter.

– Förslaget till enhetstaxa inom barnomsorgen är fortfarande aktuellt i debatten. De beräkningar vi gjort visar på lägre intäkter och ökade kostnader på sammanlagt 8,7 miljarder kronor. Det är en absolut förutsättning att staten kompenserar kommunerna för ökade kostnader om en maxtaxa införs, säger Margot Wikström.

Ännu en faktor som ställer krav på kommunernas ekonomi är att den demografiska utvecklingen ökar med nästan två procent under perioden 1998–2001. Ökningen förklaras av att antalet barn i grundskoleåldern ökar och att antalet "äldre äldre" blir fler. Verksamhetsutrymmet uppgår enligt Kommunförbundets kalkyl till drygt en procent, motsvarande 8 000 anställda. Behoven av kommunal verksamhet växer betydligt snabbare än kommunernas resurser.

Rapporten finns att hämta på internet under adress

<http://www.svekom.se/publikat/bocker/kel/kel9811.pdf>